

NORS NELAIMIŲ NELAUKIAME, PRAVARTU JOMS PASIRUOŠTI

Visi žinome, kad nelaimės turi ypatingai bjaurią savybę ateiti nelauktai. Tai ypač pasakytina apie stichinio pobūdžio nelaimes, kurios tuo baisesnės, kad paliečia ne vieną ar kelis, o iškart šimtus ir net tūkstančius gyvenimų, nešdamos sumaištį, naikindamos turtą bei keldamos pavojų sveikatai ir gyvybei. Šios nelaimės kyla tiek dėl drastiškų gamtos išdaigų (liūtys, uraganai, žemės drebėjimai), tiek – dėl žmogaus sukeltų reiškinių (pramoninių avarių, neatsargaus elgesio gamtoje). Akivaizdu, kad konkrečių nelaimių tikimybė didele dalimi priklauso nuo to, kur gyvenate, tačiau susidūrimas su bent vieno tipo stichija (potvyniais, gaisrais, uraganais), pagal statistinius duomenis, potencialiai gresia daugeliui JAV gyventojų įvairiose vietovėse.

Ar įmanoma nelaimėms ruoštis iš anksto? Taip. Ar daugelis žmonių tą daro? Ne. Netgi juokaujama, jog nelaimėms iš esmės nesiruošia niekas, kas bent vienos jų jau nepatyrė. Tuo tarpu, tarkime, Nacionalinės meteorologinės tarnybos (National Weather Service) duomenimis, vien per ateinančias dešimt dienų potencialiai pavojingos oro sąlygos tikėtinos visoje pietrytinėje šalies dalyje, net aštuoniose valstijose numatomas padidintas gaisro pavojus, trejose – pavojingai padidėjusi oro temperatūra, dvejose – potvyniai ir t.t.

Taigi, ką derėtų žinoti ir nuveikti, norint pasiruošti netikėtumams bei sumažinti nuostolius, jei nelaimė visgi aplankytų? Pirmiausia, reikėtų pasirūpinti namais. Nuosavybės draudimas nelaimės atveju, bent jau tradiciškai laikomose “pavojingomis” vietovėse, yra savaimė suprantamas dalykas. Tačiau taip pat labai naudinga (ir ne vien nelaimės atveju) turėti “namų inventorių”, kuriame būtų surašytas visas namuose esantis kilnojamas turtas bei apytikrė jo vertė. Į šį inventorių pravartu įtraukti ir įvairių elektroninių prietaisų serijinius numerius – tai padėtų juos lengviau surasti bei atpažinti, jei jie būtų pavogti. Jei norite, svarbesnius ir vertingesnius daiktus galite netgi nufotografuoti ar nufilmuoti. Laikykite šį inventorių saugioje vietoje namuose ar banko saugykloje bei nepamirškite jo tolydžio atnaujinti.

Įsitinkinkite, kad vandens, dujų bei elektros tiekimo sistemos Jūsų namuose yra tinkamai apsaugotos bei nepažeistos. Jei nelaimė jau arti, vertėtų patikrinti ir kaimynų namus, kadangi vėliau galite nukentėti ir nuo jų aplaidumo. Iš anksto pasirūpinkite kontaktų sąrašą – jei turtas būtų suniokotas, kažkas turės Jums padėti jį atstatyti. Tai gali būti tiek Jūsų namą aptarnaujanti buitinių paslaugų kompanija, tiek – valstijos ar federalinės pagalbos tarnybos. Taip pat nepamirškite užsirašyti savo draudimo kompanijos duomenis bei poliso numerį, kaimynų bei giminių telefono numerius ir laikykite visą šį sąrašą su savimi arba gerai matomoje vietoje namuose.

Tiek esant didelei nelaimės tikimybei, tiek ir gyvenant įprastu ritmu pravartu ilgesniam laikui išvykstant iš namų nepalikti įjungtų buitinių prietaisų bei žinoti, kur ir kaip namuose išjunginama/įjunginama elektra, vandens tiekimas ir pan. Labai svarbu to išmokyti ir vaikus. Be kita ko, jei turite vaikų, pasidomėkite, kokios priemonės nelaimių atveju yra numatytos jų mokymo įstaigose ir įsitinkinkite, kad, reikalui esant, tos įstaigos galės susisiekti su Jumis ar kitais vaikų artimaisiais. Pernelyg neįbauginant mažųjų, visgi reikėtų su jais aptarti nelaimės galimybę ir pasirūpinti, kad jie žinotų, kaip elgtis bei kur Jūsų ieškoti, jei šeima būtų dėl kokių nors priežasčių išskirta.

Jei gyvenate vietovėje, kur gali grėsti evakuacija, iš anksto apgalvokite jos planą: laiką, patogiausius kelius, vietą, kur galėtumėte prašytis prieglobsčio (nelaimės ištiktoje

vietovėje paprastai atidaromi ir laikini prieglobsčio centrai, apie kuriuos gyventojams pranešama per radiją). Jei turėtumėte likti namuose, taip pat iš anksto apgalvokite, kaip tvarkytumėtės: kokioje vietoje būtų saugiausia, ar pakaktų maisto atsargų ir pan. Ypatingos pagalbos gali prireikti neįgaliems žmonėms, tad iš anksto numatykite pagrindinius jų poreikius. Taip pat nepamirškite pasirūpinti gyvuliais bei naminiais gyvūnais.

Panašiai, kaip automobilyje laikote pirmosios medicininės pagalbos vaistinėlę, galite iš anksto pasidaryti ir “skrynelę nelaimės atveju”. Joje turėtų būti pakankamai vandens bei maisto bent keletui dienų (apytikriai po galoną vandens vienam žmogui per dieną ir, atitinkamai, ilgai negendančių maisto produktų, kuriuos “skrynelėje” derėtų bent kas pusmetį keisti naujais), viena pamaina drabužių, pora patogių batų bei miegmaišis ar šilta antklodė. Taip pat įsidėkite baterijų pagalba veikiančią radijo imtuvą (ir papildomų baterijų jam), degtukų, nedidelį prožektorių, higienos priemonių. Gali prireikti ir plaktuko, atsuktuvo bei kai kurių virtuvės įrankių. Nepamirškite ir vaistų bei pirmosios medicininės pagalbos priemonių bei atskiro namų ir automobilių raktų komplekto.

Pagal amerikiečių žiniasklaidą parengė Vaida Maleckaitė.